

Узагальнення та висновки за результатами опитування студентів у 2 семестрі 2022-2023 н.р. щодо покращення якості підготовки за освітньою програмою «Туризм» у ПУЕТ

Із метою удосконалення якості підготовки **бакалаврів** з туризму кафедрою туристичного та готельного бізнесу у 2 семестрі 2022-2023 н.р. було проведено добровільне анонімне анкетування здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які є ключовими стейкхолдерами внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Здійснивши аналіз отриманих анкет, ми можемо зробити наступні узагальнення та висновки.

1. В опитуванні взяли участь 58 студентів денної та заочно-дистанційної форм навчання, що складає 53,7% їх загальної чисельності, у т. ч.: 12 студентів 1 курсу (20,7 %), 10 студентів 2-го курсу (17,3 %), 14 студентів 3-го курсу (24,1 %), 22 студенти 4-го курсу (37,9 %). За формами навчання: 52 (91,4%) студенти денної форми навчання та 8 (8,6%) – заочно-дистанційної.

2. Переважна більшість опитаних студентів (96,6%) висловили своє задоволення навчанням за обраною спеціальністю. Два респонденти свою відповідь не зазначили.

3. Систематичне відвідування навчальних занять відзначили 28 (48,3%) респондентів, з яких 10 - студенти 1 курсу (83,3% від загального числа опитаних першокурсників). Ще 20 (34,5%) студентів зазначили, що відвідують заняття за можливості; у 4 (6,9%) анкетах зазначено відвідування фахових дисциплін та у 6 (10,3%) - «навчаюся за індивідуальним графіком».

4. Усі опитані студенти зазначили, що в університеті створені необхідні умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії за обраною освітньою програмою. Зокрема це: можливість вибору навчальних дисциплін (вказали 58 опитаних); можливість вибору форм і темпу здобуття освіти (вказали 35 опитаних); можливість вибору методів та засобів навчання (відзначено у 29 анкетах).

5. Переважна більшість опитаних студентів – 50 (86,2 %) вважає, що пропоновані до вибору навчальні дисципліни повною мірою забезпечують формування компетентностей, які необхідні для їх подальшої професійної діяльності. У той же

час у 7 анкетах (12,1%) зазначено «частково» а ще 1 респондент взагалі не відповів на поставлене питання. Окрім того, на відкрите питання «Які фахові вибіркові дисципліни ви хотіли б додатково вивчати» відповідь дали 49 респондентів, що складає 84,5% залучених до опитування студентів. У 40 анкетах було зазначено - «вивчаю всі необхідні дисципліни», ще у п'яти – «в мене достатньо дисциплін». У той же час у 4 анкетах висловлено бажання розширити перелік пропонованих до вивчення іноземних мов, та інших навчальних компонентів, що розширюють комунікативні вміння.

6. Відповідаючи на питання «Яким чином дана освітня програма забезпечує набуття Вами соціальних навичок (soft skills)» більшість опитаних студентів - 40 (69,0%) зазначили, що цьому сприяють окремі дисципліни, ще у 29 анкетах (50,0%) зазначені методи й форми проведення занять, та організація самостійної роботи на основі інтерактивних методів навчання, 1 респондент з відповіддю не визначився.

7. Переважна більшість опитаних студентів – 51 (87,9 %) зазначили, що їх повністю влаштовує співвідношення теоретичної та практичної частини освітньої програми та навчальне навантаження (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень), у той же час 3 респонденти вказали на доцільність збільшення кількості практичних занять, 2 студенти зазначили, що їм байдуже та ще 2 студенти з відповіддю взагалі не визначилися.

8. Серед викладачів, які «вміють доступно і зрозуміло пояснити навчальний матеріал, зацікавити у вивченні своєї дисципліни», найчастіше у відповідях були зазначені доц. Карпенко Ю. В. (18 анкет), доц. Логвин М.М. (15 анкет), доц. Тараненко О.О. (13 анкет), доц. Карпенко Н.М (15 анкет), проф.Скляр Г.П. (15 анкет), проф. Шуканов П. В. (11 анкет). 25 респондентів відповіли - «всі».

9. В цілому переважна більшість опитаних студентів (52 – 89,7%) виявили задоволення змістовою наповненістю дистанційних курсів (ДК), активністю консультування викладачів та перевірки ними завдань. У той же час 6 респондентів зазначили, що їм важко відповісти на це питання

10. Переважну більшість опитаних (51– 87,9%) влаштовує навчальне навантаження протягом семестру та його структура. Три респонденти вказали на бажання збільшити кількість аудиторних занять на тиждень, чотири студенти з відповіддю не визначилися

11. 48 опитаних студенти (82,8 %) зазначили, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання їх знань викладачами є чіткими та зрозумілими, 4 респонденти зазначили, що вони з ними ознайомлені, але для них такі заходи не є чіткими й зрозумілими (6,9%). Шість студентів взагалі не відповіли на дане питання.

12. 54 студенти зазначили про можливість отримання консультацій у викладачів, як згідно графіка, так і в будь-який час протягом робочого дня, у той же час, 1 студент (1,7%) зазначив про відмову викладачів консультувати та три респонденти з відповіддю не визначилися.

13. Основним джерелом інформації щодо графіків освітнього процесу та актуального розкладу занять в університеті 57 (98,3 %) студентів назвали веб-сайт університету, також у 15 (25,9%) анкетах зазначено директорат інституту та – випускова кафедра. Один респондент з відповіддю не визначився.

14. Під час опитування студенти зазначили, що основним джерелом інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих навчальних дисциплін є силабуси навчальних дисциплін (41 відповідь або 70,7%), під час усного повідомлення на початку вивчення дисциплін (49 відповідей або 84,5%), під час консультацій та проведення різних форм підсумкового контролю (23 відповіді або 39,7 %) та перед виконанням конкретних видів робіт (39 відповідей або 67,2 %).

15. Переважна більшість опитаних (52- 89,7%) зазначили, що оцінювання їх знань відбувається прозоро, чесно та об'єктивно. Шість респондентів відповіли, що їм важко відповісти на це запитання.

16. Усі опитані студенти (100%) відзначили, що знають до кого вони можуть звернутися для запобігання та врегулювання конфліктів із викладачами, у разі їх виникнення. Найчастіше у відповідях зазначалися куратор (48 анкет – 82,8%) студентський омбудсмен (32 анкети – 55,2%) та директор інституту (36 анкет – 62,1%).

17. Студенти продемонстрували 100% обізнаність щодо політики академічної доброчесності. Серед методів забезпечення академічної доброчесності студенти найчастіше вказували «не займаюся хабарництвом» (58 відповідей – 100%) та «не

обманюю колеґ і викладачів» (41 відповідь – 70,7%. Також досить часто зазначалося: «не фальсифікую результати своїх досліджень» (18 анкет – 31,0% та «не допускаю у своїх роботах плагіат»- 19 анкет – 32,8%).

18. Майже усі респонденти (93,1%) вказали на достатність наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, зарубіжні лектори тощо), які проводяться в університеті - .Однак понад 40% студентів вказали, що не приймають у них активної участі. Два студенти з відповіддю не визначилися.

19. Понад 80 % (47) опитаних студентів зазначили, що вони вважають достатнім тривалість періоду для проходження професійних стажувань за кордоном. Один студент з відповіддю не визначився.

20. Понад 75 % опитаних студентів (44) зазначили, що поєднують навчання з роботою, з яких більше половини – це студенти 2-4 курсів. За обраним фахом зараз працюють 19 опитаних студентів (37,9%) та ще 25 студентів (43,1%) зазначили, що працюють там, де була можливість влаштуватися.

21. На запитання «Чи приймає студентське самоврядування університету (факультету) участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості даної освітньої програми?» ствердну відповідь дали 48 студентів (82,8%). 10 студентів (17,2%) вказали, що їм важко відповісти на це запитання.

22. Опитування засвідчило що переважна більшість респондентів (41- понад 70%) задоволені якістю навчально-методичної літератури, яка є у наявності у бібліотеці та репозиторії ПУЕТ. У той же час 17 студентів (29,3%) зазначили, що не відвідують бібліотеку та репозитарій. Очевидно, що низька «бібліотечна активність» опитаних зумовлена тривалим періодом карантинних обмежень у попередні роки та повномасштабною військовою агресією Росії проти України

23. Понад 90% опитаних відзначили своє задоволення рівнем освітньої підтримки, яка є на даній освітній програмі (гаранта доц. Карпенка Ю. В.). П'ять респондентів (8,6%) не дали відповідь на вищезазначене запитання.

24. На запитання: «Чи задоволені Ви рівнем організаційної підтримки, яка є на даній освітній програмі (Навчально-науковий інститут денної освіти, Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного навчання, Центр зв'язків з виробництвом, МНОЦ)?» ствердну відповідь дали 52 (89,7%) опитаних студентів,

ще 4 (6,9%) відповіли - «ні» та 2 (3,4%) – з відповіддю не визначилися.

25. Переважна більшість респондентів (53– 91,4%) зазначили своє задоволення рівнем інформаційної підтримки, яка є на даній освітній програмі (куратор, викладачі, випускова кафедра), ще 5(8,6%) опитаних – з відповіддю не визначилися.

26. Переважна більшість опитаних (48 – 82,3%) зазначили, що вони задоволені рівнем консультативної підтримки, яка є на даній освітній програмі (Центр зв'язків з виробництвом, працівником медпункту, психологічною службою), ще 4 (6,9%) – відповіли – «ні» та 6 (10,3%) – з відповіддю не визначилися.

27. 53 (91,4%) респонденти зазначили, що вони задоволені рівнем матеріально-технічної бази, потрібної для навчання в межах освітньої програми та ще 5 (8,6%) – з відповіддю не визначилися.

28. Усі (100%) респонденти відзначили, що в ПУЕТ забезпечений безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання в межах освітньої програми.

29. Серед додаткових освітніх послуг, які хотіли б бачити в ПУЕТ студенти, були зазначені: студентський стендап (3 анкети), цікаві квести за різними рівнями (5 анкет) та клуби за інтересами (2 анкети). Переважна більшість опитаних зазначили, що їх все влаштовує (22 анкет) або всього достатньо (20 анкет). Інші респонденти з відповіддю не визначилися.

30. Серед коментарів, побажань та зауважень були зазначені наступні: «все влаштовує» (29 відповідей), «поки все влаштовує» (15 відповіді), «все добре» (8 відповідей), «все круто» (2 відповіді) та «коментарів не має» (4 відповіді)

Узагальнення та висновки

- В опитуванні взяли участь понад 53% студентів, що навчаються за освітньою програмою «Туризм» за денною та заочно-дистанційною формами навчання
- Переважна кількість опитаних студентів (майже 97%) задоволені обраною освітньою програмою.
- Близько половини опитаних респондентів (48,3% зазначили, що систематично відвідують заняття, серед яких 83,3% - студенти першого курсу та ще 34,5% - за можливості. Очевидно, це зумовлено поєднанням навчання з

працевлаштуванням багатьма студентами старших курсів та , ймовірно, порушенням навчальної дисципліни окремими студентами.

- Всі опитані студенти показали обізнаність у тому, що в ПУЕТ за освітньою програмою «Туризм» забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії; зокрема у 100% анкет вказана «можливість вибору навчальних дисциплін», що дозволяє їм розширювати зміст компетентнісної підготовки.
- Переважна більшість опитаних студентів (понад 86%) вважає, що пропонувані до вибору навчальні дисципліни повною мірою забезпечують формування компетентностей, які необхідні для їх подальшої професійної діяльності. У той же час, у 13 анкетах було висловлене бажання доповнити перелік вибіркового дисциплін, зокрема: збільшити кількість пропонуваних іноземних мов та інших навчальних компонентів, що розширюють комунікативні вміння
- Усі опитані студенти зазначили, що освітня програма «Туризм» надає можливість формування соціальних навичок (soft skills), як через вивчення окремих дисциплін (зазначено у 74,5% анкет), так і завдяки методам і формам проведення занять та організації самостійної роботи на основі інтерактивних методів навчання (зазначено 51% анкет).
- Переважна більшість опитаних студентів (майже 89 %) зазначили, що їх повністю влаштовує співвідношення теоретичної та практичної частини освітньої програми та навчальне навантаження, що може свідчити загалом про його структурну оптимальність.
- Також переважна більшість опитаних студентів виявили задоволення змістовою наповненістю дистанційних курсів (ДК), активністю консультування викладачів та перевірки ними завдань. У той же час, робота по вдосконаленню ДК та їх змістовній наповненості повинна й надалі систематично здійснюватися.
- Преважна більшість респондентів (понад 82%) відзначили повне розуміння форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання їх знань викладачами та те, що оцінювання відбувається об'єктивно й прозоро. У той же час у понад 10% анкетах вказано на певне не розуміння форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання знань або відсутність відповіді . Хоча цей показник не є критичним, для попередження розвитку негативної тенденції, питання пояснення форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання знань студентів потребує збільшення уваги з боку викладачів.
- Переважна більшість опитаних студентів вказали на доступність консультацій та виявили обізнаність щодо принципів академічної

добросовісності й своїх прав з врегулювання й вирішення конфліктів

- Усі респонденти показали обізнаність щодо існуючих джерел інформації про графіки освітнього процесу та розклад, а також стосовно цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих навчальних дисциплін.
- Опитування виявило відносно не високий показник участі студентів у наукових і практичних заходах професійної діяльності. Очевидно, що серед причин значний вплив має нинішня ситуація – війна, часті повітряні тривоги, відключення електроенергії, психологічні проблеми тощо. Ці ж причини, напевно, зумовили й відносно низьку бібліотечну активність студентів.
- Переважна більшість опитаних висловили своє задоволення усіма видами підтримки (освітньої, інформаційної, консультативної та організаційної).
- Усі респонденти відзначили, що в ПУЕТ забезпечений безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання в межах освітньої програми.
- Серед основних проблем, з якими студенти стикалися у процесі навчання найчастіше зазначалися – психологічні, особливо під час повітряних тривог та технічні (відключення електроенергії, відсутність у окремих студентів відеокамери чи неробочий мікрофон), що заважало ефективно працювати їм на заняттях, коли вони використовували методи онлайн- навчання. Тому, зважаючи на отримані результати анкетування вважаємо за доцільне: продовжувати удосконалювати існуючі форми та методи організації навчальної діяльності, забезпечувати систематичну актуалізацію дистанційних курсів дисциплін, розширювати пропонований перелік вибіркових дисциплін з урахуванням побажань студентів й потреб відбудови туристичної галузі у повоєнний період.